

Vlaams Ministerie
 van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
 Hendrik Consciencegebouw
 Koning Albert II-laan 15
 1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
 www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool Rozenkransschool te Wilrijk

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	10439
	Instelling	Vrije Basisschool Rozenkransschool
directeur		Guy VERSTAPPEN
adres		Heistraat 255 - 2610 WILRIJK
telefoon		03-828.25.87
fax		03-825.54.82
e-mail		directie@rozenkransschool.be
website/URL		www.rozenkransschool.be
	Bestuur van de instelling	974981 - VZW I.M. Rozenkransschool Wilrijk te WILRIJK
adres		Heistraat 255 - 2610 WILRIJK
	Scholengemeenschap	122994 - Wilrijk te WILRIJK
adres		Heistraat 321 - 2610 WILRIJK
	CLB	114942 - Vrij CLB De Wissel Antwerpen te DEURNE
adres		Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	09/05/2011, 10/05/2011, 12/05/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	12/05/2011
	Datum bespreking verslag	20/05/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Ludo De Lee
	Teamleden	Eddy Lamberts
	Deskundige(n) administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	8
4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie	8
4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
4.3 Lager onderwijs: wiskunde	9
4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	11
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
5.1 Personeelsbeheer	12
5.2 Professionalisering	12
5.3 Materieel beleid	12
5.4 Welzijn	12
5.5 Curriculum	12
5.6 Begeleiding	12
5.7 Evaluatie	13
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	15
7.1 Wat doet de school goed?	15
7.2 Wat kan de school verbeteren?	15
7.3 Wat moet de school verbeteren?	16
8. ADVIES	17
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	17

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De vrije basisschool **Rozenkransschool** is gelegen in het Antwerpse district Wilrijk vlak bij de zeer drukke verkeersas Antwerpen-Boom-Brussel. In de onmiddellijke omgeving van de school is er een groot aanbod van basisscholen van verschillende onderwijsnetten. De school meent vooral naambekendheid te hebben omwille van haar familiale karakter en haar draagkracht om ook kinderen met meer specifieke leer- en ontwikkelingsproblemen ondersteuning te bieden. Er heerst in de school een aangenaam en positief stimulerend leef-, leer- en werkklimaat waar een gedreven schoolteam bekommerd is om het welbevinden van leerlingen en collega's.

De school volgt het **inschrijvingsbeleid** dat geldt voor alle basisscholen op het grondgebied Antwerpen. Mede door dit beleid en een betere verbinding met de wijk aan de overzijde van de verkeersas, nam het leerlingenaantal de afgelopen jaren sterk toe. Dit leidde ook tot een uitbreiding en verjonging van het leerkrachtenteam. De **leerlingenpopulatie** bestaat uit een meerderheid van autochtonen en een mix van allochtonen van verschillende nationaliteiten. De socio-economische status van de kinderen is zeer divers. De school heeft haar capaciteitslimiet bereikt en hanteert de norm van maximum 25 kinderen per groep.

Het schoolbestuur investeert in de verbetering van de **schoolinfrastructuur** en laat in verschillende fasen verbouwings- en renovatiewerken aan het schoolgebouw uitvoeren. Omwille van deze werken zijn de leerlingen van het vijfde en zesde leerjaar al enkele jaren tijdelijk ondergebracht in lokalen van de parochie even verderop in de straat. De huidige verbouwingswerken bevinden zich in de eindfase.

Op basis van de resultaten van het vooronderzoek in januari 2011 onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de inspanningsverplichting van de kleuterafdeling voor **wiskundige initiatie** en **wereldoriëntatie** en de inspannings- en resultaatsverplichting van de lagere afdeling voor **wiskunde** en **wereldoriëntatie**. Daarnaast onderzocht zij ook de kwaliteit van de **aanvangsbegeleiding**, de **evaluatiepraktijk** en het **algemeen beleid** van de school.

De school **voldoet** voor wiskundige initiatie, wiskunde en wereldoriëntatie aan haar **inspannings- en resultaatsverplichting** om de ontwikkelingsdoelen en de eindtermen na te streven en/of te bereiken. De leerkrachten ervaren dat de kleuters uit de eigen afdeling goed voorbereid het lager onderwijs aanvatten en stellen nauwelijks hiaten vast. Ook de meeste resultaten van oud-leerlingen in het vervolgonderwijs tonen aan dat de school voor het merendeel van haar leerlingen haar maatschappelijke opdracht realiseert. De school komt haar verplichting vooral na op een **impliciete manier** door onderwijsleerinhouden te plannen en uit te voeren vanuit referentiekaders die gelinkt zijn aan ontwikkelingsdoelen, eindtermen en leerplandoelen. Voor alle leerkrachten zijn deze referentiekaders, die ze consequent volgen, dé leidraad om hun onderwijs inhoudelijk vulling te geven. De manier waarop ze daarbij de leerplannen toepassen, is sterk afhankelijk van de individuele leerkracht. Sommigen raadplegen deze documenten intentioneel om meer doelgerichte activiteiten en lessen te plannen en het leerinhoudelijk aanbod van hun groep te bewaken. Anderen vertrouwen hiervoor uitsluitend op de gehanteerde referentiekaders, hun intuïtie en hun ervaring. Zij zien weinig functionele meerwaarde in de leerplannen.

Om de **opbrengsten** van haar onderwijs aan te tonen, beschikt de school vrijwel uitsluitend over interne evaluatiegegevens. Deze gegevens garanderen nog niet dat de gerealiseerde onderwijsresultaten overeenstemmen met wat de overheid verwacht.

Externe, meer objectieve evaluatiegegevens die focussen op de bereikte eindtermen en leerplandoelen en die de onderwijskwaliteit kunnen optimaliseren, kan de school niet voorleggen.

Op schoolniveau is er weinig expliciete aandacht om de **verticale samenhang** en de **continuïteit** doorheen het onderwijs te bewaken. De school vertrouwt ook hiervoor volledig op de gebruikte referentiekaders. In de uitvoering van aspecten van het leerproces die niet steunen op deze kaders is er veel minder samenhang en continuïteit. Er zijn aanwijzingen dat aan de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren leren niet in een opbouwende samenhang wordt gewerkt.

Door de afschaffing van de mentoruren valt de school terug op een meer informele en minder doelgerichte **aanvangsbegeleiding**. Ze heeft hierop geen uitgesproken visie en vertrouwt deze vooral toe aan de parallelcollega van de nieuwe leerkracht. Dit neemt niet weg dat ook andere leerkrachten er mee zorg voor dragen dat nieuwe leerkrachten zich snel thuis voelen in de school, zicht verwerven op de schoolwerking en ondersteuning krijgen bij de concretisering van hun onderwijspraktijk. Op deze manier vinden nieuwe leerkrachten de aanvangsbegeleiding, in combinatie met enkele specifieke documenten, wel doeltreffend. Binnen haar interne kwaliteitszorg ziet de school de verdere ontwikkeling van de aanvangsbegeleiding niet als een prioriteit.

Ook op haar **evaluatiepraktijk** heeft de school nog geen geformaliseerde en eenduidige visie en hanteert elke leerkracht een meer persoonlijke visie. Er bestaan geen concrete doelen die het waarom van evalueren verduidelijken en gericht sturen. Het schoolwerkplan vermeldt wel een reeks afspraken en opties die richtinggevend zijn voor de concretisering van de evaluatie in de praktijk. Deze afspraken kunnen een aanzet zijn om tot een visie op evalueren op schoolniveau te komen.

Voor de opvolging van de **ontwikkelingsevolutie** van de kinderen zijn observaties, toetsresultaten en foutenanalyses of fouteninventarissen hulpmiddelen om gepaste zorgverbredende activiteiten uit te werken. Vanuit de prioritaire aandacht voor het leergebied wereldoriëntatie zijn er op leerkrachtniveau prille aanzetten om leerlingen breed te evalueren en alternatieve evaluatievormen uit te proberen. Op schoolniveau staan vooral gewoontevorming en traditie een kritische reflectie op de evaluatiepraktijk nog wat in de weg. Dit weerspiegelt zich ook in de rapporten van de leerlingen.

Het intern beleid van de school berust op een **participatief en democratisch leiderschap** waarbij de directeur de eindverantwoordelijkheid heeft. Een team van leerkrachten met een meer coördinerende opdracht, ondersteunt het intern beleid en heeft vooral een impact op de beleidsvoorbereiding. Niet voor alle klasleerkrachten is het mandaat van de leden van het beleidsteam even duidelijk.

Voor een aantal aspecten van de schoolwerking weet de school dat de verticale samenhang niet optimaal is. Ze blijft daarom investeren in de gezamenlijke doelgerichtheid van alle leerkrachten om van daaruit haar onderwijskwaliteit te verbeteren. De prioriteitenplanning is hierbij een belangrijk instrument.

De onderwijsinspectie formuleert een **gunstig advies**. Het draagvlak binnen de school is voldoende groot om het huidige ontwikkelingsproces verder te zetten op de ingeslagen weg en de onderwijskwaliteit, mede op basis van de aanbevelingen die de onderwijsinspectie in dit verslag formuleert, verder bij te sturen en te verbeteren of te borgen.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wiskundige initiatie

wereldoriëntatie

Lager onderwijs

wiskunde

wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- In de omgeving van de school is er een groot aanbod van basisscholen van verschillende onderwijsnetten of met andere pedagogische onderwijsmethoden.
- Er zijn verbouwingswerken aan de gang om de capaciteit van de school te vergroten. Hierdoor zijn het vijfde en zesde leerjaar ondergebracht in een tijdelijke huisvesting.
- Het leerkrachtenkorps breidde de laatste jaren sterk uit. Dit bracht ook een verjonging van het schoolteam met zich mee.
- Uiteenlopende factoren leiden tot een toename van de leerlingenpopulatie.
- De leerlingenpopulatie bestaat uit een meerderheid van autochtonen en een mix van allochtonen van verschillende nationaliteiten.
- De meerderheid van de allochtone kinderen beheerst het Nederlands in voldoende mate om het onderwijs te kunnen volgen. Vaak gebruiken ze wel een andere thuistaal.

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS- VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: wiskundige initiatie

Voldoet

- De kleuteronderwijzers gebruiken een netgebonden referentiekader om via streefdoelen (i.c. ontwikkelingsaspecten) de ontwikkelingsdoelen aan te bieden. Aan de hand van een evenwichtig en gevarieerd thematisch aanbod, observatiegegevens, een diversiteit aan bronnenmateriaal en de resultaten in het vervolgonderwijs toont de kleuterafdeling impliciet aan dat ze de ontwikkelingsdoelen wiskundige initiatie in voldoende mate aanbiedt en nastreeft.
- Niet alle kleuteronderwijzers zijn even vaardig om de leerplannen te gebruiken bij de uitwerking van lesinhouden. Bij de planning de eigen doelen linken aan de ontwikkelings- en leerplandoelen is sterk leerkrachtafhankelijk. Slechts enkelen kunnen de leerplannen functioneel toepassen om hun onderwijsaanbod doelgericht vorm te geven en te bewaken. De functionele toepassing van leerplannen is wel zichtbaar aanwezig bij de uitwerking van hoekenfiches en groeilijnen.
- Om tot een evenwichtig opgebouwd leeraanbod te komen dat is afgestemd op de mogelijkheden van de kleuters, overleggen de kleuteronderwijzers geregeld. De thema's sluiten aan bij de leef- en belevingswereld van de kleuters en krijgen vulling vanuit de jaarkalender en de interesses van de kinderen. De thematische werking zorgt voor een geïntegreerde aanpak van alle leergebieden en domeinen.
- De concretisering van het onderwijsaanbod steunt op een gestructureerde planningsstrategie. De uitwerking van een thema start meestal vanuit een webschema. Deze schema's staan veeleer los van de rest van de planning, omdat concrete linken met het gebruikte referentiekader ontbreken. Mits doelgerichte aanpassingen kunnen ze bijdragen tot een meer doordacht aanbod, aandacht voor begripsverwerving en efficiëntere observaties.
- Leerlijnen die de inhoud en de graduele opbouw transparant beschrijven, zijn niet in alle klassen voorhanden. Hierdoor hebben de kleuteronderwijzers weinig zicht op de verticale samenhang, de graduele opbouw en eventuele overlappingsen of hiaten in het aanbod. Bijkomende formele afspraken rond verticale samenhang in het activiteitenaanbod dringen zich op.
- De meeste kleuteronderwijzers zorgen voor een aangename leer- en leefomgeving door in de klas elementen aan te brengen die verwijzen naar het actuele thema. Een aantal kleuteronderwijzers maakt er expliciet werk van om de hoeken weloverwogen te verrijken met uitdagende activiteiten en bijhorende materialen om de kleuters kansen te geven tot exploreren en experimenteren.
- Een aantal kleuteronderwijzers moedigt de kleuters aan om via een zelfregulerende werkvorm bepaalde taken zelf te plannen in de tijd of om via stappenplannen opdrachten zelfstandig uit te voeren. De kleuters krijgen zo kansen om hun eigen functioneren in handen te nemen en hun zelfstandigheid te ontwikkelen als voorloper op het latere leren leren.
- De meeste klassen beschikken over basistoestellen om kleuters kansen te geven wiskundige aspecten al handelend zelf te ontdekken. Ook oefeningen op sorteren en ordenen komen vaak aan bod. Daartegenover staat dat niet alle kleuteronderwijzers even intentioneel werken rond de wiskundige begrippen. De bestaande begrippenlijst heeft op dit vlak aan kracht verloren.

- Getalbeelden zijn in de verschillende klassen op diverse wijzen terug te vinden in de winkel- en in de rekenhoek. Er zijn leerinhoudelijke afspraken om de overgang van de kleuterafdeling naar de lagere afdeling vlotter op elkaar te laten verlopen.
- De kleuteronderwijzers observeren en registreren op regelmatige basis de ontwikkeling van de kleuters op het vlak van wiskundige initiatie. Een samenvatting van deze observatiegegevens is terug te vinden in het kindvolgsysteem (dat is gebaseerd op het gebruikte referentiekader) en op deze manier beschikbaar voor andere leerkrachten.
- Omwille van een veeleer beperkte informatica-infrastructuur maken de kleuteronderwijzers slechts op geringe wijze gebruik van de computer om de kleuters verder te bekwamen in het gebruik van wiskundige begrippen en denkvaardigheden.

4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling werkt vanuit een thematische en geïntegreerde aanpak die de indeling in leergebieden overstijgt. Vanuit deze optiek gelden de vaststellingen over de organisatie en de uitvoering van de onderwijspraktijk (zoals hierboven beschreven) ook voor dit leergebied. Hieronder worden enkel nog een aantal relevante leergebiedspecifieke vaststellingen beschreven.

- Op basis van de documenten, de lesobservaties en de gesprekken kan de kleuterafdeling aantonen dat ze de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate aanbiedt en nastreeft. Het team kan geen outputgegevens voorleggen waaruit dit ook effectief blijkt.
- Een meerderheid van de kleuteronderwijzers ziet het belang in van een ervaringsgerichte benadering van het leergebied wereldoriëntatie. Elk thema bevat een geïntegreerd aanbod aan activiteiten die zich oriënteren op de directe leefwereld van de kleuters in de meest brede zin. Uit de planningsdocumenten, de klasbeelden en de onderwijspraktijk blijken de verschillende domeinen van wereldoriëntatie in voldoende mate aan bod te komen.
- Vaste rituelen en gradueel uitgewerkte kalenders bieden ondersteuning aan de kleuters om vat te krijgen op de wereld rondom hen via verschillende aspecten van de tijd, het weer en de algemene klasorganisatie.
- De tijd- en ruimtekaders kennen een graduele opbouw en vinden een vervolg in de lagere afdeling. Hiermee krijgt de overgang naar het eerste leerjaar een herkenbare toets.
- Nog niet alle kleuteronderwijzers weten de beschikbare stappenplannen, om het ruimtelijk inzicht bij kleuters te bevorderen, functioneel toe te passen.
- In een aantal kleutergroepen hebben de kleuteronderwijzers aandacht voor de introductie van het domein technologie. Ze besteden, zij het veeleer bescheiden, ook aandacht aan de rubriek 'verkeer en mobiliteit'. Op klas- en schoolniveau is er aandacht voor gezondheidseducatie, maar zijn er groeikansen om de zelfredzaamheid en de persoonlijke hygiëne te bevorderen via pictogrammen.

4.3 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet

- De lagere afdeling kan op basis van de volledigheid van haar aanbod en de resultaten van oud-leerlingen aantonen dat de meeste van haar leerlingen de eindtermen wiskunde bereiken en de leerplandoelen beheersen.
- De onderwijzers gebruiken een onderwijsleerpakket voor wiskunde en nemen de jaarplanning van dit pakket integraal over als leidraad. Door het pakket consequent te volgen, gaan ze er impliciet vanuit dat ze de eindtermen en de leerplandoelen van

wiskunde realiseren. Meer expliciet willen ze zo vooral de graduele opbouw en continuïteit binnen het wiskundeonderwijs garanderen.

- De onderwijzers werken het onderwijsleerpakket van hun leerjaar vrijwel integraal af en bieden alle leerinhouden aan die in het pakket voorkomen. Het team is van mening dat de schoolpopulatie van dien aard is dat er nauwelijks aanpassingen moeten gebeuren aan de inhouden die het onderwijsleerpakket voorstelt.
- Het leerplan van wiskunde is weinig sturend om de onderwijspraktijk meer vorm te geven in de lijn van de verwachtingen van het eigen net of om het uitgebreide aanbod uit het onderwijsleerpakket volgens deze verwachtingen af te bakenen. Voor het merendeel van de onderwijzers heeft het leerplan weinig functionele waarde en is het ondergeschikt aan het gebruikte onderwijsleerpakket.
- Enkele onderwijzers hanteren het leerplan wel om het aanbod van hun leerjaar te verifiëren of aan te passen als ze menen dat het niet in overeenstemming is met de eigen verwachtingen. Ze raadplegen het leerplan eveneens om te weten welke basisleerstof ze kunnen aanbieden aan leerlingen met moeilijkheden. Soms gebeurt dit meer intentioneel in het vooruitzicht van een overstap van een leerling naar het eerste leerjaar B van het secundair onderwijs.
- De geobserveerde lessen vertonen meestal weinig horizontale samenhang. Nogal wat onderwijzers houden zich vrij strikt aan de voorgeschreven instructies uit de handleiding en leggen weinig verbanden met de reële leefwereld van de kinderen. Zo missen ze kansen om meer te rekenen binnen realistische contexten.
- Er zijn afspraken om aspecten uit de kleuterafdeling op een gelijkgerichte wijze in de lagere afdeling verder te zetten. Via overgangsgesprekken en de gegevens uit het leerlingvolgsysteem zijn de onderwijzers op de hoogte van de beginsituatie en van de resultaten van de kinderen bij aanvang van het schooljaar.
- Het team peilt naar het rendement van het wiskundeonderwijs aan de hand van methodegebonden toetsen en genormeerde testen van het leerlingvolgsysteem. De klemtoon ligt hierbij op cognitieve vaardigheden. Er gaat minder aandacht naar het peilen van vaardigheden, strategieën en attitudes bij de leerlingen.
- De meeste onderwijzers gebruiken de differentiërmogelijkheden zoals het onderwijsleerpakket die voorziet. De leerlingen kunnen vaak zelfstandig en met behulp van correctiesleutels hun eigen werk controleren.
- Om de vorderingen van de leerlingen in kaart te brengen, gebruiken de onderwijzers de toetsen van het leerlingvolgsysteem en de toetsen van het onderwijsleerpakket. Foutenanalyses moeten hen helpen om rekenproblemen van leerlingen duidelijker te definiëren en vormen de basis om gerichte remediërings- en/of uitbreidingsoefeningen aan te bieden.
- Alle klassen kunnen rekenen op een aantal lestijden ondersteuning van zorgleerkrachten. Er zijn verschillen tussen de onderwijzers in de manier waarop ze zelf zorgverbredend optreden en hun opdracht als eerste verantwoordelijke van de zorgverbreding opnemen.
- De toepassing van wiskundige heuristieken en logaritmen is leerkrachtafhankelijk. Dit geldt ook voor een strategie om de werkhouding van de leerlingen te bevorderen. De school mist hier kansen om het leren van kinderen gelijkgericht te benaderen en te ondersteunen.
- De onderwijzers rapporteren over de verschillende domeinen van wiskunde aan de hand van cijfers. De school neemt niet deel aan externe evaluatieproeven. Ze kan enkel op basis van eigen toetsen het rendement van haar wiskundeonderwijs aantonen.

4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

- Het aanbod en de manier waarop de onderwijzers dit aanbod realiseren, wijzen erop dat de eindtermen en leerplandoelen wereldoriëntatie door de meeste leerlingen aan het einde van het basisonderwijs in voldoende mate zijn verworven. De school beschikt niet over valide outputgegevens om dit ook effectief aan te tonen.
- De verbetering van het wereldoriëntatieonderwijs is sinds vorig schooljaar een prioriteit van de school. Samenhang en continuïteit staan hierbij voorop. Het team bestudeerde recent het leerplan en verdiepte zich, vanuit de eindtermen en het leerplan, in de visie op wereldoriëntatie.
- Het team opteert voor een onderwijsleerpakket van wereldoriëntatie als basis om doelgericht thema's uit te werken die aan de verwachtingen van het leerplan voldoen. Ze kozen het huidige onderwijsleerpakket omwille van de aanwezige leerlijn die erin is opgenomen.
- De onderwijzers verkennen het onderwijsleerpakket op een consequente manier om leerinhouden te bepalen. Ze zeggen dat het pakket horizontale en verticale samenhang biedt en meer continuïteit in het aanbod garandeert. Niet alle onderwijzers voelen zich goed bij het onderwijsleerpakket en vinden het aanbod veeleer summier.
- Er is een grote samenwerking tussen parallelcollega's. Dit leidt in een aantal leerjaren tot sterk uitgewerkte en goed onderbouwde thema's die inhoudelijk steunen op leerplandoelen en waarin verschillende domeinen van wereldoriëntatie geïntegreerd zijn uitgewerkt.
- De school heeft duidelijke afspraken rond de graduele opbouw van de tijds- en ruimtekaders, maar deze worden niet consequent opgevolgd en vaak weinig functioneel toegepast. In meerdere klassen zijn de tijds- en ruimtekaders veeleer dode letter en hebben ze enkel een decoratieve functie aan de wand. In één klas ontbreken deze kaders zelfs. Andere klassen zijn op dit vlak dan weer toonbeelden van goede praktijk.
- De school besteedt aandacht aan verkeersopvoeding en aan de actualiteit. Sommige onderwijzers slagen er met succes in om de aanwezige ruimte- en tijds-kaders functioneel in te schakelen bij het werken rond de actualiteit.
- De onderwijzers spannen zich in om via leeruitstappen de plaatselijke en de ruimere omgeving in het aanbod op te nemen en zo leerinhouden te duiden vanuit levensechte waarnemingen. Op deze manier hebben de onderwijzers aandacht voor levensecht en realistisch onderwijs.
- In sommige klassen gebeurt het onderwijzen vooral op een frontale, klassikale manier. Andere onderwijzers weten de klassikale instructie te beperken en realiseren zo meer leerlingenactiviteit waardoor de betrokkenheid van de kinderen toeneemt. Een aanpak, waarbij leerlingen meer zelfstandig en onder eigen verantwoordelijkheid het geheel leren verwerken, is voor enkele leraren nog een uitdaging.
- In een aantal klassen wordt de computer ingeschakeld voor opzoekwerk en het maken van presentaties en als middel bij het leren. Sommige onderwijzers stellen vast dat heel wat leerlingen moeilijkheden hebben met de organisatie en de planning van leerstof en het aanbrengen van structuur hierin. Ze zijn er zich niet van bewust dat dit wijst op een discontinuïteit in het nastreven van de leergebiedoverschrijdende eindtermen leren doorheen heel de lagere afdeling.
- Bij de evaluatie van wereldoriëntatie gaan de onderwijzers op zoek naar vormen van breed evalueren. Sommigen hebben dan ook aandacht voor het evalueren van vaardigheden.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ondersteuning,
- doeltreffendheid.

- Tot vorig schooljaar beschikte de school vanuit de scholengemeenschap over een mentor om de aanvangsbegeleiding van jonge leerkrachten mee te ondersteunen. Door de afschaffing van de mentoruren verdween ook de mentor.
- De school heeft geen geëxpliciteerde visie op aanvangsbegeleiding om deze doelgericht uit te bouwen. De aanvangsbegeleiding krijgt momenteel vooral vorm op een meer informele en intuïtieve manier die aansluit bij de openheid en collegiale sfeer die binnen het team heerst.
- Nieuwe leerkrachten kunnen met onderwijsinhoudelijke en schoolorganisatorische vragen in de eerste plaats terecht bij hun duopartner, hun parallelcollega of bij de zorgcoördinatoren.
- Alle teamleden dragen er mee zorg voor dat nieuwe leerkrachten zich zo snel mogelijk thuis voelen op de school en zicht krijgen op de geldende afspraken en richtlijnen. Nieuwe leerkrachten beamen dit en ervaren een grote bereidwilligheid van alle collega's om hen wegwijs te maken in de school. Ze zeggen dat deze informele ondersteuning volstaat om vertrouwd te raken met de eigen opdracht en de schoolwerking.
- Enkele formele documenten bieden volgens de betrokkenen voldoende houvast om zelf zaken over de schoolwerking te kunnen opzoeken. Een handboek voor beginnende leerkrachten biedt ondersteuning om bij aanvang de vele aspecten van de onderwijstaak te structureren, te plannen en hierover te reflecteren.
- De directeur heeft in overleg met de andere directeurs van de scholengemeenschap een bepaalde autonomie bij de aanwerving van nieuwe leerkrachten. Hij organiseert klasbezoeken bij nieuwe leerkrachten op basis van een kijkwijzer.
- De aanvangsbegeleiding meer formaliseren is voor de school momenteel geen prioriteit, omdat ze op dit vlak geen problemen ervaart.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De school staat voor wat betreft de kwaliteitsbewaking van deze variabele aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Vaststellingen

- De school heeft geen concrete, eenduidige visie op evalueren. De leerkrachten hebben weinig zicht op de leerplanvisie over evalueren. Het schoolwerkplan bevat wel duidelijke afspraken en richtlijnen om de evaluatiepraktijk doorheen de school gelijkgericht te concretiseren. Opvolging is nodig om na te gaan of dit in alle klassen daadwerkelijk wel gebeurt.
- De evaluatiepraktijk is nog niet afgestemd op de inspannings- en resultaatsverplichting van de school. Hiervoor beschikt ze niet over objectieve externe evaluatiegegevens om mogelijke hiaten in het onderwijsleeraanbod op te sporen.
- De school volgt de ontwikkelingsevolutie en leervorderingen van de kinderen op aan de hand van observaties en (gestandaardiseerde) toetsen. De meeste onderwijzers maken gebruik van fouteninventarissen of -analyses om leermoeilijkheden bij kinderen te detecteren.
- De school wendt de evaluatieresultaten aan om gepaste ondersteuning te bieden aan leerlingen met specifieke noden. Voor kinderen met een aangepast leertraject zijn er gedifferentieerde evaluatievormen na overleg met de ouders.
- Er is soms een grote discrepantie tussen de resultaten van eigen samengestelde toetsen en de toetsen van het leerlingvolgsysteem. De school is zich hiervan bewust, maar kan hiervoor geen afdoende verklaring geven.
- De kinderen krijgen meestal onmiddellijke feedback over hun eigen handelen in een positieve en leerlinggerichte communicatie met de leerkracht. In verschillende leerjaren leren ze omgaan met vormen van zelfevaluatie en peerevaluatie.
- Het schoolteam staat er weinig bij stil dat de voorbereiding en de afname van de proefwerken in de derde graad heel wat effectieve onderwijstijd kosten.
- In de kleuterafdeling zijn testresultaten, observatiegegevens en gesprekken met ouders en het CLB richtinggevend om een advies te formuleren voor het vervolgonderwijs.
- Om het getuigschrift basisonderwijs toe te kennen, oordeelt de school niet over alle leerplandoelen. De klassenraad gebruikt een vastgelegde procedure en een schooleigen normering. De gehanteerde criteria focussen op wat de school "hoofdvakken" noemt (Nederlands, wiskunde, wereldoriëntatie en Frans).
- De meeste oud-leerlingen halen goede resultaten. Toch zijn er oud-leerlingen die, ondanks de goede eindresultaten basisonderwijs, aan het einde van hun eerste jaar secundair onderwijs een B- of C-attestering krijgen. De school brengt deze gegevens nog niet in kaart om ze te analyseren en te verklaren.
- Er zijn op leerkrachtniveau prille aanzetten om te reflecteren over de eigen evaluatiepraktijk. Sommige leerkrachten proberen alternatieve evaluatievormen uit voor het leergebied wereldoriëntatie. Ze zijn zoekende naar een goede verhouding tussen de evaluatie van kennis enerzijds en van vaardigheden en attitudes anderzijds.
- Het schoolteam heeft een vrij traditionele kijk op het leerlingrapport. De wijze van rapportering doet uitschijnen dat de school vooral veel belang hecht aan de cognitieve leerprestaties. De leergebiedoverschrijdende eindtermen worden nauwelijks gevalideerd en de talenten van leerlingen die cognitief minder sterk zijn, komen in het rapport weinig tot uiting. Het rapport voorziet ook niet in een reflectiemogelijkheid voor de leerlingen en de ouders.
- De onderwijzers leveren waardevolle inspanningen om de cijfers op de rapporten te duiden met positieve feedback.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het intern beleid steunt op participatieve en democratische principes waarbij de directeur de eindverantwoordelijkheid draagt. Een beleidsteam, bestaande uit de beleidsondersteuner en de twee zorgcoördinatoren, ondersteunt het intern leiderschap en heeft vooral een beleidsvoorbereidende functie. Voor sommige klasleerkrachten is het niet duidelijk wat de functie van het beleidsteam precies is, hoe het werd samengesteld en welk mandaat elk lid van dit team heeft.
- De leerkrachten waarderen het werk van de directeur. Hij is altijd bereikbaar om zaken te bespreken en mee te zoeken naar oplossingen voor problemen. De verschillende bouwdoSSIERS vragen echter veel van zijn tijd en aandacht. Samen met het beleidsteam is hij op zoek naar een meer structureel gedeeld leiderschap met gedelegeerde verantwoordelijkheden aan teamleden.
- De directeur tracht op de hoogte te blijven van de werking in de klassen via doorloopbezoeken, informele gesprekken, formele klasbezoeken en functioneringsgesprekken. Hij stimuleert de leerkrachten op een positieve en ontwikkelingsgerichte manier om hun onderwijspraktijk verder uit te bouwen.
- Het schoolontwikkelingsproces krijgt vorm vanuit een prioriteitenplanning op middellange termijn die een blijvend onderwerp van reflectie is.
- De schoolvisie wordt door de meeste leerkrachten gedragen en vrij consequent toegepast in de praktijk. Er is een duidelijke zorgvisie beschreven in het schoolwerkplan.
- De school stelt geregeld aspecten van haar werking in vraag en voert zelfevaluaties uit om aspecten van de werking bij te sturen en te optimaliseren. Toch is het opvallend dat er weinig eensgezindheid is over wat leerkrachten beschrijven als de sterke kanten van de school en mogelijke werkpunten.
- Er heerst een aangename, collegiale sfeer in de school. De openheid binnen de school maakt leren van en met elkaar mogelijk. Om tot besluiten te komen, zoekt het schoolteam in de eerste plaats naar een consensus. Indien nodig hakt de directeur knopen door.
- De aandacht van het schoolteam voor het welbevinden van de leerlingen is inherent aan de schoolvisie en de sfeer op de school. De jongste kleuters hebben weinig mogelijkheid om 's middags, indien nodig, even te slapen. Nochtans is kunnen slapen een basisbehoefte bij jonge kinderen en sluit dit ook aan bij de aandacht die een school heeft voor het welbevinden van alle kinderen.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De school hanteert doelgerichte en aan de leerplannen gerelateerde referentiekaders om haar onderwijs inhoudelijk vorm te geven.
- De concretisering van de hoekenwerking in de kleuterafdeling is gerelateerd aan leerplandoelen. De manier waarop sommige kleuteronderwijzers hun hoeken verrijken, is een voorbeeld van goede praktijk.
- De thematische werking in de kleuterafdeling zorgt voor een geïntegreerde aanpak van alle leergebieden en domeinen.
- De lagere afdeling past de gebruikte onderwijsleerpakketten consequent toe om een samenhangend en gradueel opgebouwd onderwijsleeraanbod te realiseren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De collegialiteit binnen het team en een aantal formele documenten zorgen voor een doeltreffende aanvangsbegeleiding.
- De positieve en onmiddellijke feedback aan kinderen over hun eigen handelen en de leerlinggerichte communicatie van leerkrachten bevordert het welbevinden van de kinderen.
- Een aantal leerkrachten levert inspanningen om alternatieve evaluatievormen uit te proberen en vormen van zelfevaluatie en peerevaluatie toe te passen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het intern beleid van de school berust op een participatieve en democratische besluitvorming.
- Het beleidsteam vormt een ondersteunend netwerk dat het beleidsvoerend vermogen van de school verhoogt.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De school kan strategieën ontwikkelen om vaardiger te worden in de functionele toepassing van de leerplannen.
- De kleuterafdeling kan de webschema's aanpassen zodat ze functioneel bijdragen tot een meer doordacht aanbod, meer aandacht voor de begripsverwerving en efficiëntere observaties.
- De kleuterafdeling kan meer formele strategieën ontwikkelen om de verticale samenhang en de graduele opbouw van het aanbod te garanderen en overlappingsen of hiaten te vermijden.
- De lagere afdeling kan de leerplannen meer toepassen om de onderwijspraktijk vorm te geven in de lijn van de verwachtingen van het eigen net.
- De lagere afdeling kan de voorbeelden van goede praktijk op het vlak van ruimte- en tijds-kaders aanwenden om de toepassing van deze kaders in heel de afdeling te optimaliseren.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De school kan haar evaluatiepraktijk meer afstemmen op haar inspannings- en resultaatsverplichting.
- De lagere afdeling kan de validiteit van haar eigen toetsen kritisch onderzoeken, zodat ze deze volwaardig kan gebruiken als middel om het rendement van haar onderwijs aan te tonen.
- De school kan vanuit een duidelijke visie op evalueren ook haar manier van rapporteren kritisch onder de loep nemen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De school kan een visie op evalueren ontwikkelen op basis van wat de leerplannen op dit vlak vooropstellen.
- De school kan haar interne kwaliteitszorg optimaliseren door externe, meer objectieve evaluatiegegevens te verzamelen om de volledigheid van haar onderwijsleeraanbod zelf te controleren en te bewaken.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil.

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring:

- Nihil.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Ludo De Lee

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: